

Het Reewild

MEDEDELINGENBLAD VAN DE *Vereniging „Het Reewild”*

4e jaargang nr. 4
december 1987

Het Reewild

MEDEDELINGENBLAD VAN DE *Vereniging „Het Reewild”*

Beschermheer Z.K.H. Prins Bernhard der Nederlanden

De Vereniging „Het Reewild” stelt zich ten doel:

.....de instandhouding en verbetering van de kwaliteit van het reewild in Nederland; het behartigen van de belangen van reewildjagers in de uitoefening van het hiervoor omschrevene; een en ander in de ruimste zin des woords. Zij tracht dit doel te bereiken door; het bevorderen van een goed beheer van de reewildstand, onder andere door het geven van voorlichting en adviezen, het verzorgen van publikaties gericht op de leden, alsmede op instanties die zich op eenerlei wijze bezig houden met of raakvlakken hebben met het reewild en/of zijn biotoop. Het verlenen van service aan leden, door hen informatie te verschaffen, met name in een uit te geven periodiek, door hun wensen en verlangens jegens elkaar of jegens de hiervoor gemelde instantie over te brengen en zo mogelijk te vervullen en door het coördineren van meningen, zodat deze voor zo veel mogelijk als uniforme beleidslijn door de vereniging tot uiting kunnen worden gebracht.

BESTUUR

voorzitter:
Jhr. M. de Savornin
Lohman,
Smidswater 2A,
2514 BV 's-Gravenhage,
Tel.: 070-643596/
070-689266.

secretaris:
Jhr. Mr. Th. W. R. M.
Serraris,
Groen v. Prinstererlaan 28,
3818 JP Amersfoort,
Tel.: 033-631833 (privé),

penningmeester:
Ir F. W. Craandijk,
Blydensteinbleekweg 20,
7523 HZ Enschede,
Tel.: 053-351667.

vice-voorzitter:
G. W. Boele,
Kamperweg 18,
8181 CM Heerde,
Tel.: 05782-2193.

A. A. M. J. Consten,
Dautenbergstraat 16,
6411 LB Heerlen,
Tel.: 045-717150.

Drs. J. F. Erdmann,
Rembrandtlaan 15,
1231 AA Loosdrecht,
Tel.: 02158-1285.

Drs. Th. J. Litjens,
Dorpsstraat 40,
4845 CG Wagenberg,
Tel.: 01693-1420,
01693-1827.

J. J. Meissner,
Dijk 4,
8131 VA Wijhe
Tel.: 05702-1255.

A. J. Mörzer Bruijns,
v. Petersom
Ramringweg 30,
8072 RA Nunspeet,
Tel.: 03412-57483.
03412-51874 (kant).

Ir. J. Poutsma
Lokveenweg 38,
9751 CK Haren,
Tel.: 050-347278.

H. Punt
Weelweg 8,
4323 LR Ellemeet,
Tel.: 01117-1235.

Ir. J. M. Serou,
Achelsedijk 6,
3598 Bocholt (België),
Tel.: 09-3211472026.

administratie:
Mevr. J. E. van Herp,
Landjonker 19,
3834 CL Leusden,
Tel.: 033-942032.

administratie afschot:
Nic. G. Kerssies,
Oenenburgweg 194,
8072 GP Nunspeet,
Tel.: 03412-53521.

beheer materiaal:
A. J. Mörzer Bruijns,
v. Petersom,
Ramringweg 30,
8072 RA Nunspeet,
Tel.: 03412-57483.
03412-51874 (kant).

slijpplaatjes:
G. J. M. Koenderink,
Lhee 96,
7991 PK Dwingeloo,
Tel.: 05219-7356.

REGIONALE ORGANISATIES

Regio "Reewildbeheer
Noord Nederland"
voorzitter: Ir. J. Poutsma
secretaris:
N. Loeröp
Tolhuisweg 30a,
9475 PG Midlaren,
Tel.: 05905-4133.

Stichting Reewild
Trofeëenshow Gelderse
Achterhoek (Exel)
voorzitter: Dr. Vouëte,
secretaresse:
Mevr. C. H. Mekers,
Binnenweg 3,
7211 MA Eefde,
Tel.: 05750-12480.

Regio Limburg
voorzitter:
J. W. H. Hommen,
secretaresse:
P. Adams,
Overhaelen 8,
6081 ZD Haelen
Tel. 04759-3448.

Stichting Reewildbeheer
Overijssel
voorzitter: B. Brinkmann,
secretaris:
J. Schoonderbeek,
Meidoornstraat 16,
7497 MG Bentelo,
Tel.: 05472-228.

Vereniging „Het Reewild”
West- en Midden Brabant
voorzitter:
Drs. Th. J. Litjens,
secretariaat:
G. W. A. M. Hamel,
Assumburgstraat 14,
4834 KP Breda,
Tel.: 076-656005.

Regio Utrecht, Gooi
en Vechtlassengebied
voorzitter:
Drs. J. F. Erdmann,
secretaris:
L. P. M. J. Canjels,
Vletweide 114,
3981 AN Bunnik,
Tel.: 03405-67782.

Regio Veluwe
voorzitter: G. W. Boele,
secretaris: H. Ruseler,
Houtkampweg 12,
6731 AW Otterlo,
Tel.: 08382-1218.

Vereniging
Reewildkring
Oost-Brabant
voorzitter:
H. A. v.d. Vleuten,
secretaris: A. J. G. v. Kuijk,
De Kranssen 21,
5581 AG Waalre,
Tel.: 04904-14624.

Provinciale
Reewildcommissie
Zeeland
voorzitter:
P. A. D. H. Diepenhorst
secretaris:
Drs. W. P. B. Nijzink,
Smokkelhoekweg 1B
4421 JH
Kapelle-Biezeling
Tel: 01102-1846

Foto voorpagina: Ir. J. Poutsma
Gironummer penningmeester Vereniging „Het Reewild”: 813577

Redactiecommissie Mededelingenblad „Het Reewild”
Ir.H. Eikelboom, eindredacteur, Nic. Beetslaan 20, 3743 HM Baarn, Tel.: 02154-17069 - G. W. Boele, Kamperweg 18,
8181 CM Heerde, Tel.: 05782-2193. - P. H. Schneider, Jachtlaan 8, 4851 AM Ulvenhout, Tel.: 076-612293.
Druk en grafische vormgeving: Drukkerij Lulof B.V. - Postbus 100 - 7600 AC Almelo - Tel.: 05490-11011.

Het Reewild

INHOUD

Van de voorzitter	2
Regiodag 10 oktober	3
Vorden 1988	5
De reegeitenjacht	6
Schietdag 1987	7
De geibo	8
De reewildstand in Nederland (1)	9
Wildspiegels	12
Leverbotslachtoffer	14
Mededelingen	15
Wildrecept	16

De datum om copy voor „Het Reewild” nr. 1 - 1988
in te leveren is: 1 februari 1988.

Van de voorzitter

Het nummer van ons mededelingenblad dat nu voor u ligt is alweer het laatste van de 4e jaargang - het decembernummer van 1987. Dit feit nodigt uit tot een terugblik over het verenigingsjaar dat ten einde spoedt en tot een blik vooruit naar het jaar 1988 dat zich binnenkort aandient.

Het jaar 1987 heeft voor de vereniging "Het Reewild" sterk in het teken gestaan van het overleg met de rijksoverheid, met name met het Ministerie van Landbouw en Visserij. Twee onderwerpen stonden daarbij centraal, namelijk het reewildbeheer in de toekomst - het vergunningenstelsel en de merkenregeling - en als tweede onderwerp de bejaging van reewild op terreinen in beheer bij het Staatsbosbeheer. Ik hoef voor wat dat laatste betreft slechts te verwijzen naar hetgeen zich in 1987 in het gebied Oldematen in de gemeente Staphorst heeft voorgedaan.

Beide onderwerpen zijn van groot belang en eisen dan ook de voortdurende aandacht en inzet van het bestuur op, ook in 1988.

Een onderwerp van meer interne aard, dat de laatste jaren de nodige aandacht van zowel de landelijke vereniging als van de regionale organisaties heeft gevraagd betreft het in de verschillende delen van het land verwezenlijken van de nieuwe structuur van de vereniging ingevolge de in 1985 aangenomen statuten.

Het is verheugend dat, ook in 1987, enkele regionale organisaties die actief zijn op het gebied van het reewildbeheer, de stap hebben genomen om als regio deel uit te willen maken van de landelijke vereniging. Noord-Nederland (Groningen, Friesland en Drente) en Zeeland hebben deze stap in 1987 gezet en zijn nu dan ook middels hun respectieve afgevaardigden in het landelijk bestuur vertegenwoordigd. Zoals "Zesender" onder het hoofd "De kogel is door de kerk" in een kernachtige en enthousiaste bijdrage aan het vorige nummer van ons orgaan mededeelde, heeft de vereniging "Het Reewild West- en Midden Brabant" besloten en bloc over te gaan naar de landelijke vereniging. Dat betekent, dat de vereniging "Het Reewild" er uit die regio in het verenigingsjaar 1988 ongeveer 120 nieuwe leden verkrijgt. Een principiële beslissing waar wij heel blij mee zijn en een aanzienlijke versterking van onze gelederen die wij van harté toejuichen. Een hartelijk welkom aan onze nieuwe leden uit deze regio.

Het overleg met de overige regionale organisaties over de verhouding tussen hen en de landelijke vereniging in de toekomst wordt uiteraard voortgezet. Daarnaast wordt gezocht naar wegen om op adequate wijze de huidige blinde vlekken op de kaart van Nederland - te denken valt aan onder meer de provincie Zuid-Holland, een gedeelte van Noord-Holland, de Betuwe en Flevoland - in te vullen.

Afgezien van hetgeen hierboven al vermeld is staat ons het komende jaar veel te doen. Ik noem hier slechts enkele zaken:

- Het opstarten, samen met de regio's, van een landelijke ledenwerfactie.
- Het vernieuwen en uitbreiden van onze hulpmiddelen bij activiteiten in het vlak van voorlichting en public relations, zoals de verenigingsstand, het tentoonstellingsmateriaal, boekwerken, brochures en andere

geschriften, films en diaries, etcetera.

Hierbij zullen wij ons moeten richten op verschillende publieksgroepen, namelijk enerzijds de meer algemeen geïnteresseerden, scholen en dergelijke als anderzijds groepen en personen met een duidelijk vaktechnische belangstelling, zoals reewildjagers en terreinbeheerders, zowel bij de overheid als in de particuliere sector.

- De verdere uitbouw van het mededelingenblad als bijzonder waardevol medium naar onze leden toe.

Naast het bovenstaande zal de vereniging onverkort voortgaan met het steunen van de vele regionale activiteiten die vanouds in den lande worden ontplooid. Deze nog maar beperkte opsomming van taken, plannen en activiteiten voor het jaar 1988 zou ik willen afronden met in herinnering te brengen dat - zoals overigens reeds eerder werd aangekondigd - op 13, 14 en 15 mei 1988 de driejaarlijkse trofeeëntentoonstelling te Vorden zal worden georganiseerd. Reeds nu doe ik een beroep op allen die aan het welslagen van deze manifestatie kunnen bijdragen, hieraan hun onmisbare medewerking te verlenen.

Tenslotte besluit ik deze terugblik en blik vooruit naar 1988 met u bijzonder goede feestdagen en een voorspoedig 1988 toe te wensen.

Lohman

Regiodag

Verslag van de regiodag, gehouden op kasteel "De Weijenburg" te Echteld op 10 oktober 1987.

De voorzitter opent de bijeenkomst en heet allen welkom. Helaas zijn van de regio's West- en Midden Brabant en Zeeland geen representanten aanwezig. De secretaris maakt gewag van enkele ingekomen stukken en mededelingen. Na overleg is door de directie N.M.F. het bokkenafschot voor 1988 vastgesteld voor de periode 1 mei t/m 15 september. Dhr Brinkman vraagt zich hierbij af of ook in het begin van de bokkenjacht daardoor al niet

oogstbokken geschoten zouden mogen worden.

Het aantal verdrinkingen van reewild met name in Gelderland is schrikbarend groot. Kleine opstapjes zouden niet voldoen; alleen de grotere versie zou goed resultaat hebben.

Mededelingen en vragen regio's:

Utrecht

Dhr Canjels heeft geen specifieke wensen. Utrecht heeft geslaagde tentoonstelling gehad. Vraagt om meer gegevens zoals bekend moeten zijn bij N.M.F. In verband met bescherming van privacy wordt zorgvuldig met de gegevens omgesprongen.

Oost-Brabant

Dhr van de Vleuten heeft goede kontakten met rijkswaterstaat. Ziet met belangstelling uit naar het standpunt van de vereniging na definitieve versie van N.M.F. ter zake de merkenregeling. Vraagt nog om toekenning van reeds eerder aangevraagde bijdrage voor de tentoonstelling 1985.

Limburg

Dhr Hommen vindt het bezwaarlijk de tentoonstellingsstand op te moeten halen in Vorden (op kosten van de regio). Vraagt hiervoor nadere regeling.

Gelderse Achterhoek

Dhr Brinkman dankt het bestuur voor de inspanningen bij N.M.F. naar aanleiding van reewildsterfte bij Staphorst. Spreker verzoekt om overmaking van de PM bijdrage voor '87.

Noord-Nederland

Dhr Poutsma houdt op 12 januari een voorlichtingsavond omtrent technische aspecten, geitenafschot, hondewerk en dergelijke. Verzoekt om richtlijnen tot vorming van reewildringen. Vraagt of voorlichting in centra voor rekening van de regio is dan wel voor rekening van de landelijke kas. Naar verluid is de wildredder van Horst niet optimaal (ook veel namaak), vraagt of het niet zinvol is een onderzoek in te stellen ten behoeve van reewildkalveren. Stelt in het Lauwerszeegebied een onderzoek in, vestigingseisen voor reewild, invloed militaire activiteiten. Voert hieromtrent overleg met een veterinaire, de diergeneeskundige faculteit te Utrecht en het Ministerie van Landbouw en Visserij.

Veluwe

Dhr Ruseler vraagt naar

mogelijkheden tot vorming van reewildringen, heeft ledenwerfaktie opgezet, hetgeen een kostbare zaak blijkt te zijn. Afstemming met landelijk secretariaat is gewenst. De gegevens uit de afschotregistratie blijken niet up to date te zijn. Vraagt of de organisatie van de landelijke schietdag niet naar de regio's kan.

Naar aanleiding van de hiervoor weergegeven vraag omtrent tegemoetkoming in de kosten van bepaalde activiteiten, moet geantwoord worden, dat zulks niet het geval kan zijn. Iedere regio heeft een grote mate van vrijheid van het organiseren van welke activiteit dan ook, maar moet wel binnen een tevoren in te dienen begroting blijven; zie statuten.

Overijssel

Dhr Jonker stelt overleg met de voorzitter om tot regiovorming te komen zeer op prijs. Overweegt de mogelijkheden om Flevoland bij Overijssel te trekken. Het aantal leden in Flevoland is zeer klein. In de Noordoostpolder moet rekening gehouden worden met schadegevoelige producten (bloembollen).

Na aperitief en lunch volgt een voordracht van de heer W. Huygen over stress bij reewild. Op zeer interessante wijze zet spreker uiteen hoe stress ontstaat bij mensen en transposeert een en ander op de leefsituatie van reewild. Spreker is van mening dat de reewildsterfte nabij Staphorst alles met stressvorming te maken heeft. De voorzitter dankt de spreker voor zijn boeiende voordracht.

Wat verder ter tafel komt

Met het afschaffen van de landelijke schietdag moet er een regeling voor de Thatebeker gezocht worden.

Met het instellen van een PR-commissie (de heren Poutsma, Mörzer Bruyns en anderen) wordt punt 2 van de agenda thans verschoven naar het tijdstip waarop die commissie zal rapporteren. De commissie ter voorbereiding van de landelijke trofeeëntoonstelling te Vorden in 1988 is 2 maal bijeen geweest en zal in december nog eenmaal bijeenkomen. Op 9 mei start de keuring. Op 12 mei is het Hemelvaartdag. Kan op die datum al geopend worden? De heer Spek zal als hoofdkeurmeester fungeren. Coördinatie bij inleveradressen is gewenst. Ook trofeeën van bokken die nog niet op een regionale tentoonstelling konden zijn omdat in een aantal regio's niet ieder jaar een tentoonstelling plaatsvindt, kunnen worden ingezonden. Minimaal gewicht 280 gram. Men gaat na of via de radio nog wat extra aandacht aan de tentoonstelling gegeven kan worden. De artistieke inrichting heeft alle aandacht. De keuringsattributen zullen tentoon worden gesteld en zo mogelijk gedemonstreerd.

Rondvraag

De copij voor het Mededelingenblad wordt gaarne zo spoedig als mogelijk ingewacht bij de heer Eikelboom.

Adreswijzigingen gaarne bij het secretariaat doorgeven.

Wellicht moeten we weer eens een poster laten maken.

Volgt sluiting onder dankzegging voor ieders bijdrage.

Vorden 1988

In ons vorig mededelingenblad (augustus 1987) hebben wij u reeds gemeld, dat het de bedoeling is de (driejaarlijkse) Nationale Reewildtentoonstelling, ditmaal op 13, 14 en 15 mei 1988 wederom te houden in of bij Hotel Bakker te Vorden). Het is mogelijk, dat deze tentoonstelling op 12 mei (Hemelvaartdag) reeds geopend is. Een beslissing hierover is nog niet gevallen, maar in het februari-nummer hoort u hier beslist meer van.

Ten aanzien van de in te zenden reewildgeweien van de jaren 1985, 1986 en 1987 is gesteld, dat deze tenminste een gewicht van 280 gram dienen te hebben. Vorige maal is vermeld, dat alleen geweien in aanmerking kwamen, die te voren op een regionale keuring waren geweest en daar een aanbeveling voor de nationale tentoonstelling hadden gekregen. Dit verdient enige aanvulling. Ook geweien van bokken, die nog niet op een regionale keuring konden zijn, omdat in een aantal regio's niet elk jaar een keuring wordt gehouden, kunnen worden ingezonden.

Dit geldt ook voor die geweien, die als onjuist c.q. te jong geschoten werden aangemerkt. Deze trofeeën zullen wel van een puntenwaardering worden voorzien, maar komen niet in aanmerking voor een herinneringsmedaille.

In het komende februari-nummer zullen we uitvoeriger op Vorden 1988 terugkomen.

H.E.

De reegeitenjacht

De echte reewildjager tref je vooral in z'n veld aan in de komende periode van januari tot half maart. De buitentemperatuur, het ontbreken van een trofee en de nodige specifieke kennis van vrouwelijk reewild, de moeilijke terreinomstandigheden zijn de belangrijkste oorzaken, dat deze jacht over het algemeen veel minder fanatiek beoefend wordt dan de jacht op de reebok.

Een zeer bekende figuur uit de reewildwereld, Jan Mekers, helaas ons te vroeg ontvallen, zei vroeger reeds, dat een goede basis van een reewildbiotoop begon bij een zo zorgvuldig mogelijk uitgevoerde selectiejacht op het vrouwelijke reewild. De zeer nare affaire van Staphorst van begin dit jaar, ligt ons allen nog vers in het geheugen en laat overduidelijk zien welke belangrijke rol de jager in het gehele reewildgebeuren inneemt als de natuurlijke predatoren ontbreken. Een veel gehoorde opmerking binnen onze kring is: "Ja maar als ik een geit schiet, dan schiet ik er niet één maar meestal drie tegelijk". Ja, dat is in een aantal gevallen ook zo. Maar concentreer uw afschot dan ook, net als bij de bok, voor 50% in de jaarlingenklasse. Dat vereist echter veel uithoudingsvermogen en heel veel en goed aanspreken. Realiseer als het zo te pas komt het afschot altijd eerst op het geringste stuk, maar overtuig u, dat het géén bokkalf is. En wanneer u besluit zowel geit als kalf te schieten, dan altijd eerst het kalf.

Zorg ook alvorens ter jacht te gaan eerst even voor een proefschot om na te gaan of de kijker nog goed staat afgesteld. Temperatuurs-

Schrijver "Zesender", voorzien van onder meer een aanstrijkstok, ditmaal op zomerbers.

schommelingen maken opnieuw inschieten soms noodzakelijk. Ook de kleding is heel belangrijk. Aanzitten bij vrieskou hou je in de regel géén uur uit, zonder extra voorzieningen. Er gaat bij deze jacht niets boven loden. De tegenwoordig veel geziene waxjassen zijn vooral bij vrieskou beslist ongeschikt; ze maken te veel lawaai op het cruciale moment. Vooral bij vriezende en meestal windstil weer dragen geluiden veel verder dan normaal. Om er nog enkele te noemen, want voorkomen is beter dan genezen en misschien krijgt u maar een enkele kans, zeker wanneer u als gast bent uitgenodigd. Let op, wanneer u uw buks schouder, dat de kolf niet tikt tegen de kijker, die om uw hals hangt. Een metalen zitstok maakt in de regel gemakkelijker geluid dan een houten wanneer deze ergens tegen aan tikt.

Rubberlaarzen dienen van boven te kunnen worden aangesnoerd.
Geen losse patronen of sleutelbos bij elkaar in uw zakken.

Draag een hoed of pet om uw gezicht enigszins te camoufleren.
Pocketwarmer, wollen handschoenen voorzien van schietvinger, jachtmes (liefst met zaag) zijn eveneens onontbeerlijke attributen en tevens goede sinterklaas- of kerstcadeau's voor het verlanglijstje.

Over lijstje gesproken, een opsomming van alles wat meemoet op jacht, is gemakkelijk te prikken op de binnenkant van uw jachtkast. U komt dan niet in 't veld voor vervelende verrassingen te staan.

En verder zweer ik zelf bij een aanstrijkstok, ± 1.50 m lang van hazelnoothout en van boven voorzien van een gemakkelijk in de hand liggend stuk hertegeweï. Zonder dit attribuut ga ik nooit op pad. Ik heb al veel commentaar hierop gehad van m'n vrienden. Vooral als we op reis gaan, maar daar trek ik me allang niets meer van aan. Al die stoere verhalen van uit de vrije hand schieten, neem ik met een grote korrel zout en is bovendien, zeker op reewild, onweidelijk. En vooral als je iets ouder wordt moet je eens proberen om zonder je handen te gebruiken uit een sloot bijvoorbeeld omhoog te komen tijdens het bersen.

Bedenk tenslotte, dat een beetje afzien bij wat lagere temperaturen veel meer voldoening achteraf geeft wanneer u weidmansheil hebt.

Zesender

Schietdag 1987

Op 25 april heeft de vereniging weer de jaarlijkse schietdag in Elspeet op nationaal schietcentrum "de Berkenhorst" gehouden. De bedoeling van de schietdag zal u bekend zijn maar ten overvloede wil ik toch het waarom nog even uitleggen. Daar een goed reewildjager voorzien moet zijn van een goed ingeschoten buks biedt de vereniging 1 x per jaar de mogelijkheid om de buks gratis in te schieten en u daarbij van vakkundige hulp te voorzien.

Als extra dimensie heeft ons erelid J. Thate jaren geleden een beker beschikbaar gesteld die 's middags na het inschieten in een gezellige sfeer verschoten wordt. Dus echt geen wedstrijd voor wedstrijdschutters met uitgezochte lopen enz.

Helaas is de laatste jaren het animo erg teruggelopen; dit jaar waren er tien deelnemers, een triest record. Hoewel het aantal gering was, is het toch erg gezellig geweest en het heeft de vereniging vier nieuwe leden opgebracht.

De winnaar van vorig jaar dhr Reef heeft na barrage met dhr Meissner het onderspit moeten delven. Voor de toekomst zal de schietcommissie zich beraden hoe verder te gaan, want op deze wijze heeft het weinig zin.

G.W.B.

De geibo

foto: J.R.J. Planta

Tijdens de bokkenjacht het afgelopen seizoen is er in de boswachterij Hoenderloo binnen het Nationale Park de Hoge Veluwe een bijzonder ree geschoten.

Het stuk was al enkele malen gezien, maar liet zich steeds slecht aanspreken. Het enige wat bekend was dat het "bokje" slechts aan één kant een stangetje had opgezet, en wel een gering gaffeltje, waardoor het voor afschot in aanmerking kwam. Na enige tijd is het stuk geschoten. Maar toen bleek dat het hier niet om een bok ging maar om een geit. Zoals in het veld al was opgevallen had de geit aan de rechterkant een gaffeltje dat nog met basthuid omkleed was.

In de verschillende literatuur wordt wel vaker melding van geweevorming bij reegeiten gemaakt. Boele berichtte in het mei nummer van dit jaar zelfs over een geitkalf die 2 knopjes op de kop had. Vaak gaat

het hier om oude geiten die enige mate van geweiontwikkeling vertonen of alleen rozestokken ontwikkelen. Het gaat hierbij om een veranderde hormoonhuishouding ten gevolge van ouderdom.

Deze geit echter was aan de hand van de gebitsslijtage geschat op 4 jaar en was verder in redelijke conditie (ontweid gewicht 12 kg). De uier was niet opgezwollen en bevatte geen melk, zodat met zekerheid kon worden gezegd dat de geit geen kalf had; ook was ze niet drachtig.

foto: J.R.J. Planta

Een tweede merkwaardigheid aan deze geit was dat ze overbijter was. Op de foto is duidelijk te zien dat de bovenkaak langer is dan de onderkaak. In het septembernummer van 1986 is van een dergelijk geval al eerder melding gemaakt. Het betrof hier toen een bok geschoten in Zuid-Flevoland.

H.R.

De reewildstand in Nederland (1)

Algemeen wordt aangenomen dat de reewildstand in Nederland 23.000 à 25.000 stuks bedraagt (Wildschut, Uythoven, Ned. Jager). Door sommigen wordt zelfs geopperd dat de stand, in ieder geval plaatselijk, wat aan het teruglopen is. Desalnietemin houden deze aantallen voor een zo'n gecultiveerd land als Nederland in dat er toch sprake is van een hoge, en volgens sommigen zelfs te hoge, reewildstand.

Op één uitzondering na hebben wij nergens een verantwoording van dit aantal kunnen vinden. Die uitzondering betreft dan Wildschut (1980), die via een berekening laat zien dat er in Nederland maximaal zo'n 25.000 stuks voorkomen en dat een stijging in zijn ogen niet aannemelijk is, gezien de vele aanslagen gepleegd op het geschikte biotoop van het ree.

In dit artikel zullen wij trachten om eveneens een benadering te geven van de reewildstand in Nederland en daarbij tevens nagaan of er in die stand veranderingen zijn opgetreden.

Klopt de stand nog?

De vraag is of het bovengenoemde aantal (nog) klopt. En die vraag wordt door een aantal omstandigheden ingegeven.

Op de eerste plaats blijkt dat bij reewildtellingen een systematische onderschatting plaatsvindt van het werkelijke aantal. In de literatuur zijn daarvan vele voorbeelden bekend (Strandgaard, Schäfer), maar ook uit eigen waarnemingen blijkt deze onderschatting (Peltzer). Wanneer de landelijke stand berekend is met behulp van de resultaten van deze tellingen zal het eindresultaat ook een onderschatting betekenen.

Aan de andere kant is bekend dat bij een aantal voorjaarstellingen wel rekening wordt gehouden met een onderschatting, alleen is de correctiefactor dan vaak nog te laag. Meestal wordt dan uitgegaan van 70% van de werkelijke stand, terwijl uit onderzoek blijkt dat dit rond 50 à 60% kan liggen, met andere woorden, er is nog steeds sprake van een onderschatting.

Komt nog bij dat dit percentage per gebied sterk kan verschillen afhankelijk van samenstelling en

leeftijdsofbouw boom- en struiklaag, vegetatiestructuur, aanwezigheid wildakkers, weiland, akkers en dergelijke.

Op de tweede plaats zijn er ondanks allerlei aanslagen op de biotoop van het ree ook veranderingen ten gunste opgetreden. Zo is de oppervlakte bos in Nederland in vergelijking met een aantal jaren geleden toegenomen en zal deze in de toekomst nog verder toenemen (Bosstatistiek 1985; Meerjarenplan Bosbouw, 1985). Verder moet opgemerkt worden dat in de bosstatistiek tot bos wordt gerekend percelen vanaf 0.5 ha., en dat de natuurterreinen die in de statistieken worden genoemd veelal een officiële status hebben.

Maar wat doen we met zeer kleine bosjes in het buitengebied waar een afwisseling kan zijn met akkerland, weiland, ruigten, dijken etc.? Alles bij elkaar kan er dan nog sprake zijn van een behoorlijke oppervlakte waarvan bekend is dat ook daar reewild kan voorkomen. En dan is er nog sprake van het "veldree", bekend van Groningen, maar ook wel van Flevoland, zij het in een wat minder

duidelijke vorm. Bovengenoemde omstandigheden kunnen van invloed zijn geweest op de stand, die daardoor wellicht aan veranderingen onderhevig is geweest.

Berekening stand

Uitgaande van oppervlakte leefgebied en dichtheden.

Uit gegevens van de Nederlandse Bosstatistiek 1985 (CBS) blijkt dat de totale oppervlakte bos in Nederland 334.026 ha. bedraagt. Aan natuurlijk terrein is er 164.137 ha. aanwezig volgens de Bodemstatistiek 1984. Volgens het CBS bedroegen die oppervlakten in 1983 respectievelijk 296.900 en 155.700 ha.

Echter niet alle bosgebieden en natuurlijke terreinen zijn geschikt voor reewild.

Wanneer bij de oppervlakte bos rekening wordt gehouden met ongeschikt terrein zoals kapvlakten, lanen, bebouwd bos, ongeschikte leeftijdsfasen bos en dergelijke, in totaal 114.426 ha. (circa 34%) dan blijft er circa 219.600 ha. geschikt bos over. Hiervan is ongeveer 126.800 ha. naaldhout (o.a. den, spar, larix) en ongeveer 92.800 ha. loofhout zoals de eik, beuk en berk. De natuurlijke terreinen worden in de bodemstatistiek onderscheiden naar droge terreinen (circa 83.356 ha.) en natte terreinen (circa 80.781 ha.). Geschat wordt dat, rekening houdend met ongeschikt terrein zoals water, moeras en open gebieden, ongeveer de helft, dat wil zeggen circa 82.070 ha. geschikt is voor het reewild.

Blijft dus totaal 301.670 ha. gebied over dat geschikte levensomstandigheden biedt voor het reewild.

Blijft echter de vraag hoe hoog de stand moet worden ingeschat c.q. de

dichtheid per 100 ha. geschikt gebied.

Uit de literatuur en uit de praktijk is bekend dat de dichtheid zeer sterk kan uiteenlopen per gebied, van minder dan 4 stuks tot meer dan 20 stuks per 100 ha., afhankelijk van de biotoop.

Bij de berekening moeten we zoveel mogelijk uitgaan van reële getallen. De Directie Natuur, Milieu en Faunabeheer adviseert een stand aan te houden van circa 10 stuks per 100 ha. Aannemend dat dit een gemiddelde is dat voor heel Nederland kan worden aangehouden, de ongeschikte terreinen worden immers niet meegerekend, zou dat een stand inhouden van totaal circa 30.200 stuks reewild.

Een groot deel van het geschikte bos namelijk 126.800 ha. bestaat uit naaldhout, voor reewild niet de meest gunstige biotoop. Schäfer raadt dan ook aan om voor naaldbossen uit te gaan van een stand van 6 stuks per 100 ha. Hiervan uitgaand komen we op een reewildstand van 7.608 stuks in naaldbossen. In loofhoutbossen met betere voedselomstandigheden kan een hogere stand aanwezig zijn en daar lijkt een dichtheid van 10 stuks per 100 ha. een reëlere aanname. Uitgaande van 92.800 ha. betekent dat een reewildstand van 9.280 stuks. Totaal brengt dat de stand op 16.888 stuks in het Nederlandse bos. Voor de natuurlijke terreinen wordt arbitrair uitgegaan van een dichtheid die tussen beide bovengenoemde dichtheden inligt, namelijk 8 stuks per 100 ha. Dat betekent een reewildstand van 6.566 stuks voor alle natuurterreinen.

Te zamen brengt dat de stand in Nederland op totaal 23.454 stuks reewild, voor bos- en natuurgebieden. Dat dit een minimum-

schatting is zal blijken uit onderstaande tekst.

Uitgaande van de territoria

Een andere benadering die toegepast kan worden is door uit te gaan van de territoriagrootte van het reewild. Helaas blijkt uit de literatuur (zie onder andere Peltzer en Berger, 1985) dat ook hierbij weer grote verschillen kunnen optreden. Territoria kunnen in grootte variëren van enkele tot méér dan 20 ha. ja zelfs tot 60-80 ha. In de meeste gevallen liggen de oppervlakten voor de bokken ergens tussen de 6 en 15 ha. in en voor de geiten tussen de 3 en 10 ha. Vaak vallen de territoria van geiten samen met of overlappen die van bokken en de territoria van geiten kunnen elkaar ook weer overlappen. Wèl is het zo dat de territoriumgrenzen bij bokken duidelijker zijn bepaald dan bij de geiten en dat bij de bokken de territoria langer worden aangehouden.

Van welke oppervlakte moet er dan worden uitgegaan voor een gemiddeld territorium? Daarbij moet dan ook nog rekening worden gehouden met het feit dat tussen de territoria vaak nog "neutraal" terrein ligt. Gaan we uit van een geslachtsverhouding van

1 : 1, van een territoriumgrootte voor de bok van 8 ha. en voor een geit van 5 ha. en nemen we aan dat daarvan 3 ha. samenvalt, dan is dat te zamen een territorium van 10 ha. Verder gaan we uit van een gelijkmatige verspreiding van de territoria waarbij ze aan elkaar grenzen. Dan kan, uitgaande van het geschikte bos- en natuurterrein van 301.670 ha., de stand theoretisch uit 60.334 stuks bestaan. Gaan we uit van een gezamenlijk territorium van 15 ha. dan bedraagt de stand 40.222 stuks en bij 20 ha. 30.167 stuks. En bij de laatste aanname is er al sprake van een oppervlakte die uitgaat boven de in de literatuur als gebruikelijk zijnde genoemde oppervlakten. Met andere woorden er is sprake van een reële situatie. Uitgaande van de door ons berekende minimumstand van 23.454 stuks houdt dat een gemiddelde territoriumgrootte in van 25,7 ha. (voor één bok en één geit te zamen), en dat is in vergelijking met de aanname van 20 ha. aanzienlijk meer. Met andere woorden de berekende stand kan zeker reël genoemd worden.

(wordt in februari vervolgd)

R.H.M. Peltzer en H.W.P.G. Berger

BEMIDDELINGSBURO SILVERTANT

SPECIALIST IN JACHTREIZEN NAAR :

o.a. BULGARIJE - CHINA - SOVJET-UNIE - SCHOTLAND

In 1986 werd door onze gasten
Goud, Zilver en Brons geschoten
voor f 350,- per bok.

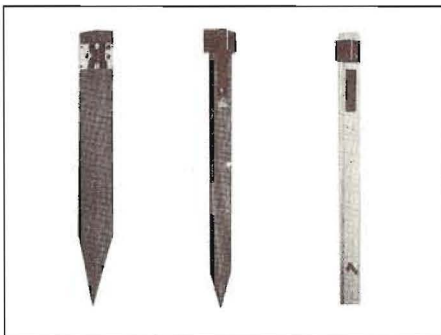
Wilhelminastraat 23 - 6391 JS Landgraaf - Telefoon 045-311286

Reewildspiegels

In 1958 zijn de eerste wildspiegels geplaatst op de provinciale weg deventer-raalte. Van de ongeveer 70.000 (eind 1971) geplaatste spiegels - dit is ruim 700 km rijweg - zijn de veiligheidsresultaten door deskundigen geschat op 95%. Van het buitenland is vooral Zweden voorzien van wildspiegels met dezelfde resultaten. De door een wildreservaat lopende rijweg in Canada (met alleen in de decembermaand een aantal van 16 dode herten) gaf een resultaat van 100%.

Principe van de wildspiegel

Het principe van de wildspiegel is: het autolicht wordt opgevangen door de langs de rijweg opgestelde wildspiegel (9 x 9 cm), welke onder een hoek van 45° is geplaatst. De spiegel werpt dit licht onder 90° in een steeds wijder wordende baan, eerst over de rijweg en vervolgens het aangrenzende bos in. Het in de richting der rijweg lopende wild krijgt nu het autolicht recht in de ogen en stopt. Van de "stop" maakt de auto gebruik om de "wissel" te passeren. Het autolicht verdwijnt uit de spiegel en het wild vervolgt haar weg en steekt de rijweg over.

Bestanddelen wildspiegels

Driehoek houten (azobé) paal, 1 m of langer indien nodig, voorzien van 2 roestvrijstalen, gepolijste spiegels 9 x 9 cm of voor auto-snelwegen, azobé-plank, maat 2½ x 10 x 100 cm met 1 spiegel.

Aanschaffing wildspiegels

Indien de adspirant-koper, een weg heeft die gevaar oplevert (van) door overstekend wild, kan hij zich in verbinding stellen met de ontwerper, leverancier. Deze verplicht zich, geheel vrijblijvend, met de wegbeheerder genoemd wegvak op te nemen en advies te geven over het benodigde aantal. Wordt tot aankoop overgegaan, dan is de leverancier ook bij de plaatsing aanwezig, voor het geven van aanwijzingen en het definitief afstellen. Het plaatsen der wildspiegels is voor rekening der koper. Adviezen over en afstellen der wildspiegels is inclusief de aanschaffingsprijs.

Het plaatsen der wildspiegels

Het plaatsen der wildspiegels wordt altijd gedaan in overleg met de wegbeheerder. Om het vervuilen der wildspiegels tegen te gaan, is het van belang, de palen zo ver mogelijk van de rijweg te plaatsen (max. 6 m). Deze gunstige omstandigheden komen in de praktijk echter weinig voor en veelal moeten ze worden geplaatst in de nabijheid van de bebakenings- of reflektorpalen. Staan er langs het te beveiligen gedeelte bomen, dan dienen de wildspiegels vóór de bomen geplaatst te worden, daar anders de lichtinval wordt belemmerd. Met de plaatsing wordt, zo mogelijk, rekening gehouden met het onderhoud (maaïen van gras), daar iedere paal in het gras, voor de maaimachine oponthoud betekent.

- De spiegels worden altijd naar de rijweg gericht.
- Het hart van de spiegels, dient circa 50 cm boven het hoogste punt der rijweg te staan.

Hoeveel spiegels heeft men nodig

Voor iedere km rijweg zijn maximaal 100 wildspiegels nodig. De wildspiegels worden op 20 m afstand van elkaar geplaatst, zowel rechts als links, met dien verstande, dat altijd in zig-zag-opstelling wordt geplaatst. Voorbeeld: De eerste spiegel rechts - 10 m verder links - 10 m verder rechts enz.

Bijzondere weg-ligging en bochten

Onder bijzondere weg-ligging wordt verstaan, wegen door oneffen terrein. Om het licht-effekt ten volle te benutten, wordt in uiterste gevallen overgegaan de wildspiegel-paal een schuine stand te geven (naar voren of naar achteren). Dit wordt ter plaatse beoordeeld.

Bochten in de weg, die zo scherp zijn, dat het autolicht minder dan 50 m werkzaam is, worden op bijzondere wijze beveiligd.

Is er een scherpe bocht naar links, dan is het werkzame licht aan de rechterzijde der weg effectiever dan links en omgekeerd.

In deze gevallen worden de spiegels alleen aan één zijde geplaatst, op 10 m afstand en wel de 1e met de spiegel naar de rijweg (deze beveiligt de linkerzijde) 10 m verder met de spiegel naar de bos-zijde (deze beveiligt de rechterzijde) enz. tot de bocht is gepasseerd.

Auto-snelwegen

Voor de auto-snelwegen (één-richtingsverkeer) worden azobé-plankjes gebruikt, maat $2\frac{1}{2} \times 10 \times 100$ cm vierzijdig geschaafd, rondgefreesde hoeken en aangepunt,

welke voorzien zijn van 1 spiegel. Deze "enkele" spiegels worden in dezelfde opstelling gebruikt als de "dubbele".

De kosten per km snelweg (dus dubbelbaans) blijven gelijk.

Inkuilingen der wildspiegels

De spiegels worden voorzien van een extra inkuiling in het midden. Dit is gedaan op advies van duitse deskundigen, met het oog op het verlevendigen van de spiegelwerking. Daar een "rijdende" auto bewegende lichtstralen produceert, worden deze, door de inkuilingen in de spiegel, met wisselend effect, voor het wild in het bos zichtbaar. En juist dit wisselend effect, zou gelijken op bewegende ogen van groter wild.

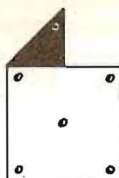
Kombinatie bochtpaal-wildspiegel.

Momenteel worden er proeven genomen om, ter voorkoming van te veel palen langs de weg, te komen tot een combinatie van

funktionerende verkeerspalen langs de rijweg. Daartoe is de van reflektoren voorziene paal, ook uitgerust met wildspiegels.

Doordat de bochtpalen veel dichter bij elkaar geplaatst moeten worden, komen er ook meer spiegels in werking, zowel links als rechts, zodat voornoemde methode voor bochten wordt opgeheven en het geheel kostenbesparend is.

Er is ook een combinatie, reflektorpaal-wildspiegel, voor de rechte weggedeelten, wat kostenbesparend zal werken.

Een leverbotslachtoffer

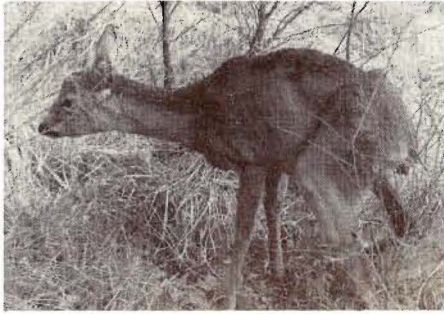

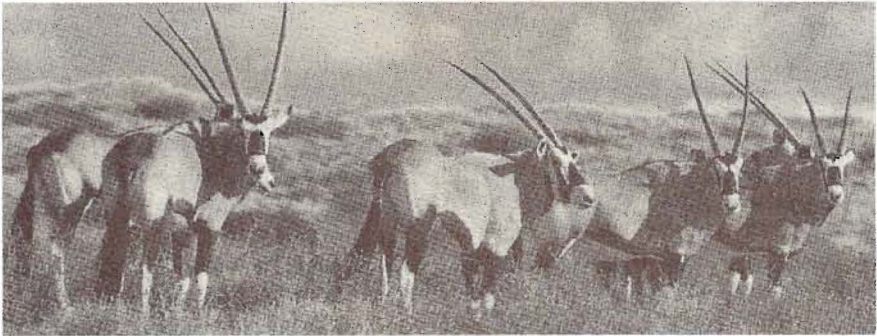
foto: R. Roozen

Dit jaarlingbokje vond ik op 16-2-'86 in een bos tussen Enschede en Buurse. Het kon helemaal niet meer lopen en nauwelijks nog op de lopers staan. Toen ik hem vond lag het samengevouwen en leek het meer op een slapende hond of een groot haas. Om het beest hing een sterk

ruikende walm van diarree. Het bokje was zeer mager en zijn achterkant en achterpoten waren helemaal besmeurd met uitwerpselen. Toen ik er andere mensen bij gehaald had besloten we het ree mee te nemen om te proberen het te genezen met medicijnen die boeren ook gebruiken ter bestrijding van leverbot bij hun vee. Zo gauw we het bokje optilden begon het jammerlijk te klagen. Dit deed het in het begin regelmatig, daarna met steeds grotere tussenpozen. We legden het in de achterbak van de auto maar toen we op de boerderij aankwamen bleek het, reeds te zijn overleden. Temeer bleek dat een "wild" dier een shock oploopt als hij levend door mensen wordt aangeraakt. Een situatie, die voor dit dier, met zijn verzwakte conditie, een dodelijke afloop had.

R. Roozen, Wageningen

op Safari met Nimrod Tours

Welke jager zou niet eens in een prachtige natuur met een heerlijk klimaat op Safari willen gaan?

Vraag dan vrijblijvend om informatie voor een grofwildjachtreis naar Afrika!

Nimrod Tours Postbus 512 3740 AM Baarn

Reeds vanaf DM 3.950,- incl. vliegreis en het afschot van een Springbok en een Blesbok.

Mededelingen

Reebokkenjacht

Door de Directie N.M.F. is, na overleg met het bestuur van de Vereniging "Het Reewild", de periode voor de reebokkenjacht voor 1988 vastgesteld van 1 mei tot en met 15 september.

Reewildtentoonstellingen

De data van de regionale reewildtentoonstellingen etc., voorzover ons thans bekend, zijn:

- Overijssel: 11-12-13 maart, in "Haverkamp", Markelo.
 - Limburg: 18 maart, in herberg "De Troost", Roggel.
 - Veluwe: 18-19-20 maart, in het "Aardhuis".
 - Gelderse Achterhoek: 25-26-27 maart, in "Exelse Molen".
 - West- en Midden Brabant: 9-10 april, hotel "Bellevue", Chaam.
 - Nationale Reewildtentoonstelling 1988: (12?) 13-14-15 mei, hotel "Bakker", Vorden.
-

Regio Veluwe

Op donderdag 17 december a.s. organiseert de regio Veluwe haar jaarlijkse regio avond. Dit jaar zal deze worden gehouden in de gezellige jachthut bij de schietbaan van het Nationaal Jachtschietcentrum "Berkenhorst" te Elspeet. De avond begint om 20.00 uur en zal bestaan uit een huishoudelijk vergadergedeelte en het ligt in de bedoeling een geheel nieuwe diaserie te vertonen over het reewild en het beheer ervan, gemaakt door Ir J. Poutsma en G. W. Boele. Daarnaast biedt de regio avond de mogelijkheid het contact tussen de reewildjagers onderling te verbeteren en de leden de gelegenheid te geven om zaken die binnen de regio leven naar voren te brengen. Dus noteer 17 december in uw agenda en kom naar de "Berkenhorst".

Afdeling West- en Midden Brabant

- 7 januari 1988: Voordracht over wapens en alles wat daarmee samenhangt door enkele gerenommeerde gastsprekers. Aanvang 19.30 uur, hotel "Bellevue", Chaam.
- 9-10 april 1988: Reewildbeheertentoonstelling. Opening op 9 april, 20.00 uur, hotel "Bellevue", Chaam.
- 28 april 1988: Inschieten + wedstrijd met kogelbuks. Schietbaan "Reimerswaal".

Noteer deze data vast in uw agenda! Nadere mededelingen volgen nog per convocatie.

Reewildbeheer Noord Nederland

Voorlichtingsbijeenkomst van Reewildbeheer Noord Nederland op 12 januari 1988 in hotel "Meursinge", Hoofdstraat 48 te Westerbork, aanvang 20.00 uur.

Programma:

- Geitenafschot, reewildbeheer door ir J. Poutsma.
- Het afschot in het veld door H. Meyeringh.
- Reeënafschot en het werken met de hond door J. Neutel.

De inleidingen zullen kort zijn en daar waar nodig met functioneel materiaal geïllustreerd. Na de voordrachten bestaat de gelegenheid om het één en ander te bespreken.

De leden van de Vereniging "Het Reewild", regio Noord Nederland worden bovendien nog uitgenodigd een huishoudelijke vergadering bij te wonen die vooraf gaat aan deze bijeenkomst.

Plaats: hotel "Meursinge",
tijdspip 19.30 uur.

Agendapunt: Bestuursmutatie.

Wildrecept "Gigot de Chevreuil"

Reebout met knolselderij, andijvierollen en gevulde appels. (6 personen)

- reebout
- zout en peper (grof gemalen)
- salie kruiden
- majorem kruiden
(1 bos fijn malen om de
bout mee in te wrijven)
- boter (250 gram)
- wildfond (¼ liter)
- mirepoix (gesneden wortel, ui,
prei, tijm en laurierblad)
- ± 8 appels
- suikerwater (1 kg suiker en
1 liter water)
- 1 pot vossebessen
- enkele kroppen andijvie
- gerookt spek (100 gram)
- 5 uien
- 1 knolselderij
- olie (1 liter)

Reebout

De reebout ontbenen, kruiden en daarna ± 2 uur in de oven bij een temperatuur van ± 200° C. Tijdens het braden voortdurend bedruipen en na één uur de mirepoix toevoegen. Na nog één uur braden de reebout uit de braadslee nemen en warm houden. Vervolgens het wildfond bij het braadvocht voegen en ± 15 minuten laten garen. Hierna zeven en dégraiseren, naar behoefte indampen.

Garnituur

- 1- Appels - van de appels het dakje afsnijden en met de parissienneboor uithollen en kort in suikerwater pocheren. Hierna vullen met de vossebessen, dakje er weer op en in de oven verder garen.
- 2- Knolselderij - knolselderij schillen, dun schaven en in olie (± 170°) goudbruin bakken (dit in plaats van aardappelen of i.d.)
- 3- Andijvierollen - Andijviestruiken goed wassen en in ruim kokend water blancheren, met koud water spoelen en goed laten uitlekken. Uienringen in de boter goudbruin bakken. Gerookt spek in dunne tranches snijden. Andijvie struiken naast elkaar op de snijplank leggen. Onder- en bovenkant gelijk snijden en hierna pletten, de gebakken uien in het midden verdelen, de onderkant naar het midden vouwen en hier overheen de bovenkant. Snij de andijvierol vervolgens in gelijke delen en omwikkel deze met de tranches gerookt spek. Schik de andijvierolletjes op een vuurvaste schaal en verhit deze voor het serveren even in de oven.

Eet smakelijk

G.W.B.

Het Bestuur en de Redactiecommissie wensen u
Prettige Kerstdagen en een Gelukkig 1988

Directie Natuur, Milieu en Faunabeheer

MINISTERIE VAN LANDBOUW EN VISSERIJ

Bezuidenhoutseweg 73 - Postbus 20401 - 2500 EK Den Haag
Telefoon 070-793911

ADRESSENLIJST

PROVINCIE	DISTRICTS- HOOFDEN FAUNA- AANGELEGENHEDEN	KANTOREN VAN DE CONSULENTEN N.M.F.	
Groningen	C. L. M. v.d. Rakt	Postbus 30027 Engelsekamp 6	9700 RM Groningen Tel.: 050-239111
Friesland	F. Veenstra	Postbus 2003 Tesselschadestr. 7	8901 JA Leeuwarden Tel.: 058-443313
Drenthe	M. A. Roetert Steenbruggen	Postbus 11 Mandemaat 3	9400 AC Assen Tel.: 05920-27911
Overijssel	W. Nab R. Hoeve	Postbus 604 Assendorperdijk 2	8000 AP Zwolle Tel.: 038-210533
Flevoland	J. Eising	Maeslandt 16	8224 AS Lelystad Tel.: 03200-30574
Gelderland	H. Bardoel T. A. M. Dikker	Postbus 9079 Rosendaalsestr. 64	6800 ED Arnhem Tel.: 085-579111
Utrecht	G. Kreton	Museumlaan 2	3581 HK Utrecht Tel.: 030-520834
Noord-Holland	A. W. Kamminga J. Eising	Postbus 3005 Linnenslaan 2	2001 DA Haarlem Tel.: 023-186160
Zuid-Holland	J. Verhulst P. Oude Elferink	Postbus 30119 Muzenstraat 30	2500 GC Den Haag Tel.: 070-624611
Zeeland	P. C. Remijnse	Westsingel 58	4461 DM Goes Tel.: 01100-37911
Noord-Brabant	G. A. J. M. Schram L. C. Wijlaars	Postbus 1180 Prof. Cobbenhagen- laan 225	5037 DB Tilburg Tel.: 013-678755
Limburg	W. van Loenen	Postbus 103 Lindanusstraat 12	6040 AC Roermond Tel.: 04750-34251

Hotel Restaurant *Bakker*

De plaats voor jager en hond
Ontmoetingscentrum van „Het Reewild”

Tel. 05752-1312

- * **WAPENS** in de betere merken.
- * **JACHTKLEDING** in loden, katoen en wol, o.a.: knickerbockers en kousen, hoeden petten, laarzen, truien, vesten en jagersjassen.

- * **LECTUUR**, wildlokkers, luchtbuksen, gehoorbeschermers, serviesgoed, kijkers, patroontassen, messen.

Specialist voor reparatie en het monteren van richtkijkers.

VOOR JACHT EN SCHIETSPOORT

WAPEN- EN SPORHANDEL

steeds doeltreffend!

Zutphenseweg 9, 7251 DG Vorden
Telefoon 05752-1272

nationaal jachtschietcentrum "berkenhorst"

clubhuis/baanbeheerder: j. van rhee
stakenbergweg 60 - 8075 ra elspeet - tel. 05779-1332

Het Nationaal Schietcentrum "Berkenhorst" is het centrum waar de jager zich thuis voelt.

- Wij kunnen u bieden:
- skeet
 - jachtparcours
 - 100 en 50 meter kogelbaan
 - lopend-varkens baan

Wij zijn geopend:

Kleiduiven - woensdag van 14 tot 17 uur
zaterdag van 11 tot 17 uur

Kogelbaan - na afspraak iedere dag (niet op zondagen)

Deskundige hulp bij het inschieten van uw jachtbuks.

Graag tot ziens op Berkenhorst.

Jaap en Bea van Rhee